

ҚАРЫЗДАРДЫҢ ЕРІКТІ САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Осы Ережелердің (әрі қарай – Ережелер) негізінде «СК «АСКО»» Акционерлік Қоғамы, әрі қарай – Сақтандырушы деп аталатын, заңды тұлғалардың қарыздарын сақтандыру шарттарын (әрі қарай – Шарт) жасайды. Шартқа сәйкес сақтандыру объектісі – Қарыз алушының (Сақтандырушы) несие берушіге міндеттемелерін орындамауы нәтижесінде залог/қарыз шарты бойынша (әрі қарай – Залог/қарыз Шарты) туындайтын шығындарды өтеу міндеттемесі.

1.2. Шарттар заңды тұлға болып табылатын қарыз алушылармен (меншікті формаға қарамастан), әрі қарай – Сақтандырушы деп аталатын, жасалады. Шарт несие берушінің пайдасына жасалады, ол осы жағдайда Пайда Алушы рөлінде болады.

1.3. Қарыздарды сақтандыру кезінде тек Сақтандырушының өз жауапкершілік қаупі сақтандыруға жатады. Осы талапқа сәйкес келмейтін Шарт жарамсыз болып саналады.

1.4. Осы Ережелерде төмендегідей ұғымдар қолданылады:

Сақтандырушы – Сақтандырушымен Шарт жасаған тұлға.

Сақтандырушы (компания) – сақтандыру қызметін жүзеге асыратын тұлға, яғни сақтандыру жағдайы туындаған кезде Пайда Алушыға, оның пайдасына жасалған Шарт бойынша, Шартта көрсетілген сақтандыру сомасы көлемінде төлем жасауға міндетті тұлға.

Несие беруші – қарыз алушыға қатысты мүліктік талаптары бар тұлға, ол қарыз/залог шарттарынан туындайды.

Пайда Алушы – Шартқа сәйкес сақтандыру төлемін алушы тұлға.

Қарыз Шарты – бір тарап (қарыз беруші) екінші тарапқа (қарыз алушы) ақшаны меншігіне (хозяйственное ведение немесе оперативтік басқару) береді, ал қарыз алушы сол ақшаны уақытында қарыз берушіге қайтаруға міндеттенеді.

Залог Шарты – міндеттемені орындауды қамтамасыз етудің тәсілін белгілейтін шарт, оған сәйкес кредитор (залог ұстаушы) қарыз алушы залогпен қамтамасыз етілген міндеттемені орындамаса, залогқа алынған мүліктің құны бойынша басқа кредиторларға қарағанда бірінші кезекте қанағаттандыруға құқығы бар (Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен белгіленген ерекшеліктерді қоспағанда).

Сақтандыру сомасы – сақтандырылған объектінің сомасы, сақтандыру жағдайы туындаған кезде Сақтандырушының жауапкершілігінің шекті мөлшері.

Сақтандыру жағдайы – ықтималдылық және кездейсоқтық белгілері бар оқиға, Шартта көзделген, оның туындауы Сақтандырушыға Пайда Алушыға сақтандыру төлемін жасау міндетін жүктейді.

Сақтандыру төлемі (премия) – Сақтандырушы Сақтандырушыдан (Пайда Алушыдан) Шарт бойынша сақтандыру төлемін жасау міндетін қабылдағаны үшін алатын ақша сомасы.

Сақтандырылған тұлға – сақтандыру жасалатын тұлға.

Франшиза – Шарт бойынша Сақтандырушыны белгілі бір мөлшерден аспайтын шығындарды өтеуден босататын шарт. Ол сақтандыру сомасының пайызымен немесе абсолюттік мөлшермен белгіленеді.

Шартты франшиза кезінде Сақтандырушы франшиза сомасынан аспайтын шығындар үшін жауапкершіліктен босатылады, ал шығын франшиза сомасынан асып кетсе, толық өтеледі.

Шартсыз франшиза кезінде барлық жағдайларда шығындар франшиза сомасын шегергеннен кейін өтеледі.

2. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТИ

2.1. Сақтандыру объектісі – Сақтандырушының мүліктік мүддесі, ол Сақтандырушының Кредитор алдындағы міндеттемелерін орындамауы нәтижесінде Кредиторға келетін шығындармен байланысты. Бұл Сақтандырушы мен Кредитор арасындағы залог шарты бойынша жүзеге асады.

2.2. Сақтандыруға Сақтандырушының немесе Сақтандырылған тұлғаның заңсыз мүдделері жатпайды.

3. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНЫҢ ТІЗІМІ

3.1. Сақтандыру жағдайы/оқиғасы – Кредитордың Сақтандырушыға заңды және негізді талаппен жүгінуі, ол талап Сақтандырушының қарыз/залог шарты бойынша міндеттемелерін орындамауы нәтижесінде туындаған шығындарды өтеуді көздейді.

3.2. Сақтандырушының қарыз/залог шарты бойынша міндеттемелерді бұзуы кездейсоқтық және ықтималдық белгілеріне ие болуы тиіс.

3.3. Пайда Алушы (Кредитор) Сақтандырушыға тікелей сақтандыру төлемін талап ете алмайды, егер Сақтандырушыға қарыз/залог шартының бұзылуы нәтижесінде келген шығынды өтеу туралы талап қойылмаған болса. Пайда Алушының бұл талабы нақты болуы тиіс, яғни ол Сақтандырушыға қойылған, оның орналасқан жері белгілі және оған қатысты сот арқылы із-түзсіз жоғалған немесе қайтыс болған деп танылған жоқ, сот шешімі бойынша Сақтандырушы із-түзсіз жоғалған немесе қайтыс деп танылмаған жағдайларды қоспағанда.

3.4. Ережелерге сәйкес жасалған Шарт бойынша сақтандыру жағдайлары мыналар болып табылады:

- 1) Сақтандырушының жетіспейтін бастапқы жарнаны төлемеуі (төлем жасамауы);
- 2) Сақтандырушының залог/қарыз шарты бойынша міндеттемелерді төлем кестесінде көрсетілген мерзімде орындамауы.

3.5. Сақтандыру жағдайы туындаған болып саналады, егер 3.4. тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көрсетілген оқиғалар келесі себептерге байланысты орын алған болса:

1) Сақтандырушының өз міндеттемелерін орындауға қабілетсіздігі, залог объектісі болып табылатын мүліктің өрт, жарылыс, найзағай соғуы, пилоттық ұшақтар немесе олардың бөліктерінің құлауы, табиғи апаттар немесе үшінші тұлғалардың заңсыз әрекеттерінен толық жойылуы нәтижесінде келген шығындар себеп болған жағдайда;

2) аса ауыр және алдын алу мүмкін емес жағдайлардың туындауы, яғни табиғи апаттардан туындаған ерекше және алдын алуға болмайтын жағдайлар: найзағай соғуы, жер сілкінісі, дауыл (боран), су тасқыны, сел, топан, жартастың құлауы, су тасқыны, жер асты сулардың шығуы.

Мүліктің толық жойылуы – лицензиясы бар тәуелсіз сарапшының қалпына келтіру жөндеуі тиімсіз деп таныған және қалпына келтіру жөндеуінің құны сақтандыру жағдайы туындаған күнгі мүліктің нақты құнының 80%-дан асатын жағдайдағы мүліктің жойылуы.

Осы Ережелерде «мүлік» – Сақтандырушы мен Пайда Алушы арасындағы залог шартына сәйкес көрсетілген мүлік болып табылады.

3.6. Зақым келтірген оқиғалар/әрекеттер қасақана болмауы тиіс.

4. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНАН ШЫҒАРУЛАР ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУДЫ ШЕКТЕУ

4.1. Сақтандырушы Сақтандырушыға сақтандыру төлемін толық немесе ішінара төлемеуден бас тартуға құқылы, егер сақтандыру жағдайы келесі себептер бойынша туындаған болса:

1) Пайда Алушының немесе Сақтандырушының сақтандыру жағдайының пайда болуына бағытталған немесе оның туындауына ықпал еткен қасақана әрекеттері, тек қажет болған қорғаныс немесе шұғыл қажеттілік жағдайында жасалған әрекеттерді қоспағанда;

2) Пайда Алушының әрекеттері, олар заңнамалық актілерде белгіленген тәртіппен қасақана қылмыс немесе әкімшілік құқық бұзушылық болып танылған және сақтандыру жағдайымен себеп-салдарлық байланыста болған жағдайлар.

4.2. Заемшылар – заңды тұлғалармен жасалған Шарт бойынша Сақтандырушы сақтандыру төлемін орындаудан босатылады, егер сақтандыру жағдайы келесі себептерден туындаса:

- 1) ядролық жарылыс, радиация немесе радиоактивтік ластанудан;
- 2) әскери қимылдар, терроризм актілері;
- 3) азаматтық соғыс, түрлі халық көтерілістері, жаппай бұзақылықтар немесе ереуілдер;
- 4) жалған банкроттық.

4.4. Шарт талаптары бойынша басқа да шығару жағдайлары көзделуі мүмкін.

4.5. Шарттар жеке тұлғалармен жасалмайды.

5. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ЖАСАУ ТӘРТІБІ

5.1. Шарт Сақтандырушының белгілеген формасы бойынша Сақтандырушының жазбаша өтініші негізінде жасалады.

5.2. Шарт жасау үшін Сақтандырушы Сақтандырушыға сақтандыру қаупін бағалауда маңызды болуы мүмкін құжаттарды ұсынады, соның ішінде:

- 1) Қарыз/залог шартының көшірмесі, сол бойынша несие берушіге шығынды өтеу міндеттемесі туындайтын қауіп сақтандыруға жататын шартқа қатысты, немесе қарыз/залог шартының нөмірі мен күні, шарттың сипаты мен мерзімдері туралы ақпарат;
- 2) Заңды тұлғаның құқықтық негізін растайтын құжаттар (жарғы, мемлекеттік тіркеу туралы куәлік/анықтама және т.б.);
- 3) Сақтандырушының қаржылық жағдайын көрсететін құжаттар (бухгалтерлік баланс, аудиторлық есеп және т.б.).

5.3. Шарт жасалу туралы шешім қабылдау үшін Сақтандырушы қосымша құжаттарды сұратуға құқылы, олар сақтандыру қаупін бағалауға мүмкіндік береді.

5.4. Шарт жасалған кезде Сақтандырушы сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығы мен мүмкін болатын шығын мөлшерін анықтауда маңызды болып табылатын белгілі жағдайларды Сақтандырушыға хабарлауға міндетті.

6. ЕКІ РЕТ САҚТАНДЫРУ

6.1. Екі рет сақтандыру – бір объектіні бірнеше сақтандырушыда әрқайсысымен жеке шарттар бойынша сақтандыру.

6.2. Мүлікті екі рет сақтандыру кезінде (бір объектіні бірнеше сақтандырушыда әрқайсысымен жеке шарттар бойынша сақтандыру) әрбір сақтандырушы Сақтандырушыға өзімен жасалған шарт көлемінде жауапты, бірақ Сақтандырушы барлық сақтандырушылардан алған жалпы сақтандыру төлемі нақты шығыннан аспауы тиіс.

6.3. Екі рет сақтандыру кезінде сақтандыру жағдайы туындағаннан кейін Сақтандырушы басқа сақтандыру компанияларындағы сақтандыру төлемі мәселесін шешуге қатысты барлық ақпаратты, соның ішінде басқа сақтандыру компанияларынан алынған сақтандыру төлемі мөлшерін, Сақтандырушыға ұсынуға міндетті.

6.4. Екі рет сақтандыру кезінде Сақтандырушы сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның себептері мен жағдайларын анықтауға, сондай-ақ сақтандыру жағдайынан туындаған шығын мөлшерін басқа сақтандыру компанияларымен бірлесіп есептеуге құқылы.

7. САҚТАНДЫРУ СОМАЛАРЫН АНЫҚТАУ ТӘРТІБІ

7.1. Сақтандыру сомасы Шарт бойынша анықталады, ол Қарыз/залог шартына негізделіп, Кредитордың Сақтандырушыға беретін қарыз сомасын немесе төленбеген бастапқы жарна сомасын растайды.

7.2. Осы Ережелердің 3.4. тармақтың 1) тармақшасында көрсетілген сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру сомасы Сақтандырушының төлемеген бастапқы жарнасының мөлшеріне сәйкес есептеледі.

Бастапқы жарна Қарыз/зalog шартына сәйкес сатып алынатын мүліктің сатып алу келісіміндегі құнының пайыздық мөлшері ретінде есептеледі.

7.4. Осы Ережелердің 3.4. тармақтың 2) тармақшасында көрсетілген сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру сомасы Қарыз/зalog шарты бойынша Кредитордың Сақтандырушыға беретін қарыз сомасына сәйкес анықталады.

8. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІ (ПРЕМИЯ). ФРАНШИЗА

8.1. Шарт бойынша төленетін сақтандыру премиясының мөлшері сақтандыру тарифтеріне сәйкес есептеледі, олар сақтандыру объекті мен сақтандыру қаупінің сипатына байланысты сақтандыру сомасының бір бірлігіне алынады.

8.2. Сақтандыру премиясы Сақтандырушы тарапынан қолма-қол немесе банк аударымы арқылы, бір реттік немесе мерзімді сақтандыру төлемдері түрінде бөліп төлеу арқылы төленеді.

8.3. Егер Шарт бойынша сақтандыру премиясы бөліп төлеу арқылы алынатын болса, Шартта мерзімінде төленбеген премиялардың салдарлары, оның ішінде шартты мерзімінен бұрын бұзу, көрсетілуі мүмкін.

8.4. Егер сақтандыру жағдайы белгіленген сақтандыру төлемі төленбеген кезеңге дейін орын алса, Сақтандырушы сақтандыру төлемінің мөлшерін анықтауда мерзімі өткен сақтандыру төлемін есепке ала алады.

8.5. Шартта франшиза (шартсыз немесе шартты) көзделуі мүмкін.

9. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ МЕРЗІМІ ЖӘНЕ ӘРЕКЕТ АУМАҒЫ

9.1. Шарт Сақтандырушы сақтандыру премиясын төлеген сәттен бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болып табылады. Егер премия бөліп төленетін болса – алғашқы сақтандыру төлемін төлеген сәттен бастап күшіне енеді, егер Шартта басқаша көзделмесе.

Сақтандыру премиясын төлеу күні – ақшаның Сақтандырушының банк шотына немесе кассасына түскен күні болып есептеледі.

9.2. Сақтандыру қорғауының мерзімі Шарт мерзімімен сәйкес келеді, егер Шартта басқаша көзделмесе.

9.6. Ережелерге сәйкес, Шарттың әрекет ету аумағы (сақтандыру аумағы) – тек Шартта көрсетілген аумаққа ғана таралады.

10. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

10.1. Сақтандырушының құқықтары:

- 1) Сақтанушы ұсынған ақпарат пен құжаттардың дұрыстығын, сондай-ақ Сақтанушының Шарт талаптарын орындауын тексеруге;
- 2) сақтандыру тәуекелінің артуына әкеп соғатын жағдайлар туралы хабарлама алған кезде Шарт талаптарын өзгертуге немесе тәуекелдің артуына сәйкес қосымша сақтандыру премиясын төлеуді талап етуге;
- 3) егер Сақтанушы Шарт жасалған кезде хабарланған және кейіннен белгілі болған, сақтандыру тәуекелінің айтарлықтай артуына әсер етуі мүмкін маңызды өзгерістер туралы Сақтандырушыға хабарлау міндетін орындамаса немесе Сақтанушы тәуекел дәрежесінің артуына сәйкес Шарт талаптарын өзгертуге қарсы болса, Шартты бұзуды талап етуге;
- 4) кез келген қолайлы уақытта тәуекелдің туындауына ықпал ететін жағдайлардың бар-жоғын тексеруге;
- 5) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның себептері мен мән-жайларын өз бетінше анықтауға, соның ішінде құзыреті шегінде уәкілетті мемлекеттік органдар мен ұйымдардан сақтандыру жағдайының орын алу фактісін және келтірілген залал мөлшерін растайтын құжаттарды сұратуға;

- 6) сақтандыру жағдайының фактісін және оның туындау мән-жайларын анықтау үшін қажетті ақпаратты Сақтанушыдан талап етуге;
- 7) осы Ережелерде көзделген негіздер бойынша сақтандыру төлемін толық немесе ішінара төлеуден бас тартуға;
- 8) Ережелерге, Шартқа және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де әрекеттерді жасауға.

10.2. Сақтандырушының міндеттері:

- 1) Сақтанушыны осы Ережелермен таныстыру және оның талабы бойынша Ережелердің көшірмесін ұсыну (жіберу);
- 2) сақтандыру құпиясын қамтамасыз ету;
- 3) осы Ережелердің талаптарына сәйкес Пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру немесе сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту туралы жазбаша дәлелді жауап беру;
- 4) сақтандыру жағдайы кезінде шығынды азайту мақсатында Сақтанушы жасаған шығыстарды өтеу;
- 5) осы Ережелерде немесе Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген өзге де әрекеттерді орындау.

10.3. Сақтанушының құқықтары:

- 1) Сақтандырушыдан сақтандыру талаптарын, сондай-ақ осы Ережелер мен Шарт бойынша өз құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап етуге;
- 2) Сақтандырушыдан оның төлем қабілеттілігі мен қаржылық тұрақтылығы туралы ақпарат алуға;
- 3) осы Ережелерде және/немесе Шартта көзделген тәртіппен және талаптармен сақтандыру төлемін алуға;
- 4) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Сақтандырушының сақтандыру төлемін төлеуден бас тартуын немесе оның мөлшерін азайтуын даулау;
- 5) Шартқа және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де әрекеттерді жасау.

10.4. Сақтанушының міндеттері:

- 1) сақтандыру премиясын осы Ережелерде және/немесе Шартта белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде төлеу;
- 2) Шарт жасалған кезде және оның қолданылу кезеңінде осы сақтандыру объектісіне қатысты ұқсас тәуекелдер бойынша қолданыстағы немесе жасалатын барлық сақтандыру шарттары туралы Сақтандырушыға хабарлау;
- 3) сақтандыру тәуекелінің жай-күйі туралы Сақтандырушыны хабардар ету;
- 4) Сақтандырушыға Шарт жасалған кезде хабарланған жағдайларда болған және сақтандыру тәуекелінің айтарлықтай артуына әсер етуі мүмкін маңызды өзгерістер туралы дереу, бірақ 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей хабарлау;
- 5) тәуекел дәрежесі артқан жағдайда Шартқа өзгерістер енгізу және/немесе Шарттың өзгеруі туралы немесе қосымша сақтандыру премиясын төлеу туралы хабарлама алған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде қосымша сақтандыру премиясын төлеу;
- 6) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға туындаған кезде Ережелердің 12.2-тармағында көрсетілген қажетті әрекеттерді орындау;
- 7) сақтандыру төлемін алған кезде зиян келтіруге кінәлі тұлғаға талап қою құқығын жүзеге асыру үшін Сақтандырушыға барлық қажетті құжаттарды уақтылы беру;
- 8) сақтандыру жағдайының туындауына жауапты тұлғаға талап ету құқығының Сақтандырушыға өтуін қамтамасыз ету;
- 9) Шартта және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де әрекеттерді орындау.

10.5. Пайда алушының құқықтары:

- 1) Сақтандырушыдан сақтандыру талаптарын, сондай-ақ Шарт бойынша өз құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап етуге;
- 2) Шарт жасалған кезде және оның қолданылу кезеңінде осы сақтандыру объектісіне қатысты ұқсас тәуекелдер бойынша қолданыстағы немесе жасалатын барлық сақтандыру шарттары туралы Сақтандырушыға хабарлау;
- 3) Сақтандырушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы талап қою;
- 4) осы Ережелерде және/немесе Шартта көзделген тәртіппен сақтандыру төлемін алу;
- 5) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Сақтандырушының сақтандыру төлемін төлеуден бас тартуын немесе оның мөлшерін азайтуын даулау;
- 6) Шартқа және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де әрекеттерді жасау.

10.6. Пайда алушының міндеттері:

- 1) сақтандыру тәуекелінің айтарлықтай артуына әсер етуі мүмкін маңызды өзгерістер туралы Сақтандырушыға дереу, бірақ 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей хабарлау;
- 2) сақтандыру жағдайы туралы Сақтандырушыға дереу, бірақ кез келген жағдайда 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей жазбаша түрде хабарлау;
- 3) сақтандыру жағдайының себептері мен мән-жайларын анықтауда Сақтандырушының өкіліне жәрдемдесу, оның ішінде сақтандыру жағдайының себептері, барысы, салдары, келтірілген зиянның сипаты мен мөлшері туралы барлық қолжетімді ақпарат пен құжаттарды ұсыну;
- 4) үшінші тұлғалардан сақтандыру жағдайы нәтижесінде келтірілген залалдың өтемін алған жағдайда бұл туралы Сақтандырушыны дереу жазбаша хабардар ету;
- 5) сақтандыру жағдайына байланысты Сақтандырушы өз өкілін тағайындауды қажет деп тапқан жағдайда, Сақтандырушы мен Пайда алушының мүдделерін қорғау үшін сенімхат немесе басқа қажетті құжаттарды беру. Сақтандырушы Пайда алушының мүддесін сотта қорғауға құқылы, бірақ міндетті емес;
- 6) келтірілген зиян үшін жауапты тұлғаға регресс талап қою құқығын жүзеге асыру үшін барлық құжаттар мен дәлелдерді Сақтандырушыға беру;
- 7) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талап қою мерзімі ішінде Пайда алушыны сақтандыру төлемін алу құқығынан толық немесе ішінара айыратын жағдай анықталған жағдайда, Сақтандырушының жазбаша хабарламасын алған күннен бастап 7 (жеті) жұмыс күні ішінде сақтандыру төлемінің толық сомасын қайтару;
- 8) Шартта және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де әрекеттерді орындау.

10.7. Осы бапта белгіленген тараптардың құқықтары мен міндеттерінің тізбесі толық болып табылмайды және Шартта кеңейтілуі мүмкін.

11. ШАРТ ҚОЛДАНЫЛУ КЕЗЕҢІНДЕ САҚТАНДЫРУ ТӘУЕКЕЛІНІҢ АРТУЫНЫҢ САЛДАРЛАРЫ

11.1. Шарт қолданылған кезеңде Сақтанушы Шарт жасалған кезде Сақтандырушыға хабарланған жағдайларда болған және сақтандыру тәуекелінің айтарлықтай артуына әсер етуі мүмкін маңызды өзгерістер туралы өзіне белгілі болған сәттен бастап дереу жазбаша түрде Сақтандырушыға хабарлауға міндетті.

11.2. Маңызды өзгерістерге мыналар жатуы мүмкін:

- 1) қарыз/кепіл шартының талаптары мен мерзімдерінің өзгеруі;
- 2) қызмет түрі мен сипатының өзгеруі;
- 3) қызмет аумағының өзгеруі;
- 4) Сақтанушының қаржылық жағдайының өзгеруі;
- 5) сақтандыру тәуекелінің жай-күйіне әсер ететін өзге де мән-жайлар.

11.3. Сақтандыру тәуекелінің артуына әкеп соғатын жағдайлар туралы хабарланған Сақтандырушы Шарт талаптарын өзгертуге және тәуекелдің артуына сәйкес қосымша сақтандыру премиясын төлеуді талап етуге құқылы.

11.4. Егер Сақтанушы Шарт талаптарын өзгертуге немесе қосымша сақтандыру премиясын төлеуге қарсы болса, Сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Шартты бұзуды талап етуге құқылы. Бұл ретте Сақтандырушы сақтандыру әрекет еткен уақытқа пропорционалды сақтандыру премиясының бір бөлігін алуға құқылы.

11.5. Егер Сақтанушы Ережелердің 11.1-тармағында көзделген міндетті орындамаса, Сақтандырушы Шартты бұзуды және Шарттың бұзылуына байланысты келтірілген шығындарды өтеуді талап етуге құқылы немесе сақтандыру жағдайы туындаған кезде сақтандыру тәуекелінің артуына сәйкес сақтандыру төлемінің мөлшерін азайтуға не сақтандыру төлемін төлеуден бас тартуға құқылы.

11.6. Егер сақтандыру тәуекелінің артуына әкеп соққан мән-жайлар жойылған болса, Сақтандырушы Шартты бұзуды талап етуге құқылы емес.

12. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ ТУЫНДАҒАН КЕЗДЕГІ САҚТАНУШЫНЫҢ ӘРЕКЕТТЕРІ

12.1. Сақтандыру жағдайының туындағанын, сондай-ақ одан келтірілген шығындарды дәлелдеу міндеті Сақтанушыға жүктеледі.

12.2. Сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе келтірілген зиянды өтеу туралы талап қоюға негіз болуы мүмкін оқиға туындаған кезде Сақтанушы міндетті:

1) қалыптасқан жағдайларда мүмкін болатын шығындарды болдырмау немесе азайту үшін ақылға қонымды және қолжетімді шараларды қабылдауға, соның ішінде мүлікті құтқару және сақтау шараларын қолдануға;

2) сақтандыру жағдайы туралы Сақтандырушыға дереу, бірақ кез келген жағдайда 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей жазбаша түрде хабарлауға;

3) зақымданған мүлікті (егер бұл қауіпсіздік талаптарына қайшы келмесе немесе залалдың ұлғаюына әкелмесе) Сақтандырушының өкілі тексергенге дейін оның жойылған немесе зақымданған кездегі күйінде сақтауға;

4) Сақтандырушы өкілінің зақымданған мүлікті кедергісіз тексеруіне, шығындарды азайту және мүлікті құтқару шараларына қатысуына мүмкіндік беруге;

5) сақтандыру жағдайының себептері мен мән-жайларын анықтауда Сақтандырушы өкіліне жәрдемдесуге, соның ішінде сақтандыру жағдайының себептері, барысы, салдары, келтірілген залалдың сипаты мен мөлшері туралы барлық қолжетімді ақпарат пен құжаттарды ұсынуға;

6) үшінші тұлғалардан сақтандыру жағдайының салдарынан келтірілген залалдың қандай да бір өтемін (компенсациясын) алған жағдайда бұл туралы Сақтандырушыны дереу жазбаша хабардар етуге;

7) сақтандыру жағдайына байланысты Сақтандырушы өз өкілін тағайындауды қажет деп тапқан жағдайда, Сақтандырушы мен Сақтанушының мүдделерін қорғау үшін сенімхат немесе өзге қажетті құжаттарды беруге. Сақтандырушы Сақтанушының мүдделерін сотта қорғауға немесе өзге де құқықтық қорғауды жүзеге асыруға құқылы, бірақ міндетті емес;

8) сақтандыру жағдайының туындағанын және одан келтірілген шығындарды дәлелдеуді қамтамасыз етуге, соның ішінде сараптама жүргізуге, сарапшылардың оқиға орнына баруына, мамандарды тартуға, кеңес алуға, қажетті құжаттарды жинауға және басқа да шығындарды төлеуге;

9) келтірілген залал үшін жауапты тұлғаға регресс талабын қою құқығын жүзеге асыру үшін барлық құжаттар мен дәлелдемелерді Сақтандырушыға беруге және қажетті мәліметтерді хабарлауға;

10) дауды сот тәртібімен қарау кезінде Сақтандырушының іс бойынша дербес талап қоймайтын үшінші тұлға ретінде қатысуына кедергі келтірмеуге, сондай-ақ соттан Сақтандырушыны іс бойынша үшінші тұлға ретінде тартуды сұрауға;

11) сот талқылауы басталғанға дейін және оның барысында Сақтандырушының мүдделеріне қарсы бағытталған әрекеттер жасамауға, сақтандыру объектісіне қатысты қаралып жатқан іс бойынша

қандай да бір мәлімдемелер жасамауға, сондай-ақ Сақтандырушының жазбаша келісімінсіз қандай да бір міндеттемелер қабылдамауға, жауапкершілікті мойындамауға, ұсыныстарды қабылдамауға, төлемдер жасамауға немесе төлем жасауға уәде бермеуге;

12) осы Шартта және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де әрекеттерді орындауға.

12.3. Сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға туралы немесе Сақтанушыға зиянды өтеу туралы талап қоюға негіз болуы мүмкін жағдай туралы белгіленген мерзімде хабарламау Сақтандырушыға сақтандыру төлемін төлеуден бас тарту құқығын береді. Сондай-ақ сақтандыру оқиғасы бойынша құзыретті органдардың (құқық қорғау органдары, өрт қауіпсіздігі органдары, санитарлық-эпидемиологиялық қызмет, авариялық қызметтер, экологиялық қызметтер, төтенше жағдайлар жөніндегі органдар және т.б.) тиісті қорытындысы болмаған жағдайда Сақтандырушы сақтандыру төлемін төлеуден бас тартуға құқылы.

12.4. Сақтанушы сақтандыру жағдайы бойынша барлық кейінгі ақпаратты хабарлап отыруға және Сақтандырушыға қажетті көмек көрсетуге міндетті.

12.5. Сақтанушы Сақтандырушының жазбаша сұрауы бойынша сақтандыру жағдайына қатысты мәліметтерді, соның ішінде коммерциялық құпияны құрайтын ақпаратты да ұсынуға міндетті.

12.6. Сақтанушыдан сақтандыру жағдайының туындағаны туралы жазбаша хабарлама алғаннан кейін Сақтандырушы мынадай әрекеттерді жүзеге асырады:

- 1) сақтандыру оқиғасы туралы хабарламаны тіркейді;
- 2) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның туындау фактісін анықтайды; Сақтанушының өтінішінде көрсетілген мәліметтердің дұрыстығын тексереді; шығынға әкелген оқиғаның туындау фактісі мен себептерін анықтайды; сарапшыларды, авариялық комиссарларды тарту қажеттілігін айқындайды және өзге де шараларды жүзеге асырады;
- 3) талап-арыздар мен құжаттарды зерттейді, соның ішінде Кредитор талаптарының негізділігі туралы Сақтанушының қорытындыларын қарастырады;
- 4) егер талап негізсіз деп танылса, Кредитордың талабына қарсылық дайындауда Сақтанушыға көмек көрсетеді;
- 5) сот талқылауы болған жағдайда сотта дербес талап қоймайтын үшінші тұлға ретінде немесе Сақтанушының өкілі ретінде қатысады.

13. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНЫҢ ТУЫНДАҒАНЫН ЖӘНЕ ШЫҒЫН МӨЛШЕРІН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАРДЫҢ ТІЗБЕСІ

13.1. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы талап Сақтандырушыға Сақтанушы немесе Кредитор тарапынан жазбаша түрде, тиісті талапты негіздейтін құжаттарды қоса бере отырып ұсынылады.

13.2. Сақтандыру төлемін алу туралы өтінішке келесі құжаттар қоса беріледі:

- 1) сақтандыру жағдайы туралы өтініш;
- 2) сақтандыру шартының көшірмесі;
- 3) қарыз шартының көшірмесі, сақтандыру жағдайы туындаған күнге Сақтанушының берешек жағдайы туралы Кредитордың анықтамасы, кепіл (залог) шартының көшірмесі;
- 4) Сақтанушының мүлікке иелік ету, пайдалану және/немесе оған билік ету құқығын растайтын құжаттары;
- 5) сақтандыру жағдайының туындау фактісін, оның себептерін және келтірілген шығын мөлшерін растайтын құзыретті органдардың құжаттары;
- 6) тиісті лицензиясы бар тәуелсіз сарапшы жүргізген мүлікке келтірілген залал сомасын анықтау жөніндегі сараптамалық бағалау актісі;
- 7) қайтыс болу туралы куәліктің нотариалды куәландырылған көшірмесі;
- 8) мүгедектік белгілеу туралы МӘСҚ (медициналық-әлеуметтік сараптама комиссиясы) анықтамасының нотариалды куәландырылған көшірмесі.

13.3. Ұсынылған құжаттарды рәсімдеу тәртібі мен нысаны, егер оларға қатысты талаптар көзделген болса, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес болуы тиіс. Егер осы Ережелерде және/немесе Шартта өзгеше көзделмесе, құжаттар Сақтандырушыға түпнұсқа түрінде немесе нотариалды куәландырылған көшірме ретінде не құзыретті ұйымның уәкілетті тұлғасының қолы қойылып, түпнұсқа мөрімен куәландырылған көшірме түрінде ұсынылады.

13.4. Егер нақты жағдайларды ескере отырып, қосымша құжаттардың болмауы сақтандыру жағдайының туындау фактісін анықтауға және шығын мөлшерін белгілеуге мүмкіндік бермесе, Сақтандырушы қосымша құжаттарды талап етуге құқылы.

14. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ҮШІН ҚАЖЕТТІ ЖЕТІСПЕЙТІН ҚҰЖАТТАР ТУРАЛЫ САҚТАНУШЫНЫ НЕМЕСЕ САҚТАНДЫРЫЛҒАН ТҰЛҒАНЫ ХАБАРДАР ЕТУ МЕРЗІМІ

14.1. Егер Сақтанушы (Пайда алушы) немесе олардың өкілі сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынбаған жағдайда, Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы жазбаша өтінішті алған күннен бастап 10 (он) жұмыс күнінен кешіктірмей жетіспейтін құжаттар туралы оларды хабардар етуге міндетті.

15. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ

15.1. Осы Ережелердің 3.4-тармағының 1) тармақшасында көзделген сақтандыру жағдайы бойынша:

1) Сақтандыру жағдайы туындаған кезде сақтандыру төлемі Пайда алушыға сақтандыру жағдайының туындау себептері анықталғаннан және кепілге қойылған мүлік сатылғаннан кейін жүзеге асырылады, егер мүлікті сатудан алынған сома Пайда алушының шығындарын толық өтемесе.

2) Сақтандыру төлемі негізгі қарызды, оған есептелген пайыздарды және кепіл мүлкін өткізуге байланысты Пайда алушының шығындарын өтеуге бағытталады.

3) Сақтандыру төлемі Пайда алушыдан мүліктің сатылғаны туралы немесе сауда-саттықтың өтпей қалуына байланысты мүліктің Пайда алушының меншігіне өткендігі туралы жазбаша хабарлама алынған сәттен бастап, сондай-ақ осы Ережелерде көзделген барлық қажетті құжаттар ұсынылғаннан кейін 15 (он бес) жұмыс күні ішінде жүзеге асырылады.

4) Егер Сақтанушы жетіспейтін бастапқы жарна сомасын өтеген жағдайда, Сақтандырушы өз міндеттемелерін толық көлемде орындаудан босатылады.

15.2. Осы Ережелердің 3.4-тармағының 2) тармақшасында көзделген сақтандыру жағдайы бойынша:

1) Сақтандыру төлемі Пайда алушыға сақтандыру жағдайы туындаған күнге қарыз/кепіл шарты бойынша Сақтанушының негізгі қарызы мөлшерінде жүзеге асырылады, бұл ретте қарыз бойынша сыйақы, өсімпұл (айыппұлдар, тұрақсыздық айыбы) есепке алынбайды.

2) Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылдау үшін қажетті соңғы құжат Сақтанушы тарапынан ұсынылған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндетті.

15.3. Кез келген сақтандыру жағдайы бойынша:

1) Сақтандыру төлемінің мөлшері Шартта белгіленген сақтандыру сомасының мөлшерінен аспауы тиіс.

2) Егер Сақтанушыға қатысты қылмыстық іс қозғалған немесе сақтандыру жағдайының туындау мән-жайлары бойынша әкімшілік тергеу басталған болса, Сақтандырушы сақтандыру төлемін кейінге қалдыруға құқылы — қылмыстық іс бойынша заңды күшіне енген сот үкімі шыққанға дейін немесе тергеу аяқталып, тиісті құжаттар Сақтандырушыға ұсынылғанға дейін.

16. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ НЕМЕСЕ ОДАН БАС ТАРТУ ТУРАЛЫ ШЕШІМ ҚАБЫЛДАУ МЕРЗІМІ

16.1. Осы Ережелердің 3.4-тармағының 1) тармақшасында көзделген сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемі Пайда алушыдан мүліктің өткізілгені туралы немесе сауда-саттықтың өтпей

қалуына байланысты мүліктің Пайда алушының меншігіне өткендігі туралы жазбаша хабарлама алынған сәттен бастап, сондай-ақ осы Ережелердің немесе сақтандыру шартының талаптарына сәйкес барлық қажетті құжаттар ұсынылғаннан кейін 15 (он бес) жұмыс күні ішінде жүзеге асырылады.

16.2. Осы Ережелердің 3.4-тармағының 2) тармақшасында көзделген сақтандыру жағдайы бойынша, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылдау үшін қажетті соңғы құжат Сақтанушы тарапынан ұсынылған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндетті.

16.3. Мемлекеттік органдардың өкімі бойынша мүлікті алып қою, тәркілеу, реквизициялау, тұтқындау немесе жою нәтижесінде туындаған шығындар бойынша Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

16.4. Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту үшін Сақтандырушыға негіз болатын жағдайлар мыналар болуы мүмкін:

- 1) Сақтанушының сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның салдары туралы Сақтандырушыға көрінеу жалған мәліметтер беруі;
- 2) Сақтанушының сақтандыру жағдайынан туындайтын шығындарды азайту жөніндегі шараларды қасақана қолданбауы;
- 3) Сақтанушының келтірілген шығын үшін кінәлі тұлғадан мүліктік сақтандыру бойынша тиісті өтемақыны алуы;
- 4) Сақтанушының сақтандыру жағдайының туындау мән-жайларын анықтауға және келтірілген шығын мөлшерін белгілеуге Сақтандырушыға кедергі келтіруі;
- 5) сақтандыру жағдайының туындауы туралы Сақтандырушыны хабардар етпеу немесе уақытында хабардар етпеу;
- 6) Сақтанушының сақтандыру жағдайының туындауына жауапты тұлғаға талап қою құқығынан бас тартуы, сондай-ақ бұл құқықтың Сақтандырушыға өтуі үшін қажетті құжаттарды беруден бас тартуы. Егер сақтандыру төлемі бұрын жүзеге асырылған болса, Сақтандырушы оны толық немесе ішінара қайтаруды талап етуге құқылы;
- 7) заңнамалық актілерде және сақтандыру шартында көзделген өзге де жағдайлар.

16.5. Сақтандыру арқылы Сақтанушының/Пайда алушының моральдық зияны, сондай-ақ шығындары (айыппұлдар, тұрақсыздық айыбы, сот шығындары) өтелмейді, егер олар Шартта тікелей көзделмесе.

16.6. Сақтандырушының Сақтанушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылуы Сақтандырушыны Пайда алушыға да сақтандыру төлемін жүзеге асыру міндетінен босатады. Бұл жағдайда Пайда алушыға келтірілген зиянды өтеу жауапкершілігі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тікелей зиян келтірген тұлғаға жүктеледі.

16.7. Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту туралы жазбаша дәлелді жауапты Сақтанушыға және Пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылдау үшін қажетті соңғы құжат ұсынылған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде жіберуге міндетті.

16.8. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы Сақтанушы немесе Пайда алушы тарапынан сот тәртібімен даулануы мүмкін.

17. ҚОСЫМША ШАРТТАР

17.1. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған Сақтандырушыға төленген сома шегінде сақтандыру нәтижесінде өтелген шығындар үшін жауапты тұлғаға қатысты Сақтанушының талап қою құқығы өтеді.

17.2. Осы Шартта көзделген кез келген негіз бойынша туындаған сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырған Сақтандырушы, егер келтірілген зиян үшін Сақтанушы жауапты болса, төленген сома шегінде Сақтанушыға кері талап (регресс) қоюға құқылы.

17.3. Сақтанушы (Пайда алушы) сақтандыру төлемін алған кезде Сақтандырушыға барлық құжаттар мен дәлелдемелерді беруге, сондай-ақ Сақтандырушыға өткен талап қою құқығын жүзеге асыру үшін қажетті барлық мәліметтерді хабарлауға міндетті.

17.4. Сақтанушыға залалды өтеу туралы талап қойылған жағдайда, Сақтанушы Пайда алушының пайдасына Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырған күннен бастап 1 (бір) айдан кешіктірмей Сақтандырушыға келтірілген залалды өтеуге міндетті.

17.5. Егер Сақтанушы (Пайда алушы) Сақтандырушы өтеген шығындар үшін жауапты тұлғаға талап қою құқығынан бас тартса немесе бұл құқықты жүзеге асыру Сақтанушының (Пайда алушының) кінәсінен мүмкін болмаса, Сақтандырушы сақтандыру төлемін толық немесе тиісті бөлігінде жүзеге асырудан босатылады және артық төленген соманы қайтаруды талап етуге құқылы.

17.6. Сақтанушы қайтыс болған жағдайда, регресс талабын қою құқығы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оның мұрагерлеріне қатысты жүзеге асырылады.

18. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ТОҚТАТУ ШАРТТАРЫ

18.1. Шартқа өзгерістер мен толықтырулар Тараптардың келісімі бойынша, Тараптардың бірінің жазбаша өтініші негізінде енгізіледі. Шартқа енгізілген барлық өзгерістер мен толықтырулар жазбаша түрде рәсімделіп, екі Тараптың уәкілетті өкілдері қол қойған жағдайда заңды күшіне ие болады.

18.2. Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген міндеттемелерді тоқтатудың жалпы негіздерінен, сондай-ақ сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатудың басқа да негіздерінен бөлек, Шарт келесі жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады:

- 1) Шартта көрсетілген тәуекелдердің кез келгені бойынша бірінші сақтандыру жағдайы орын алып, сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін;
- 2) сақтандыру сыйлықақысын бөліп төлеу кезінде Сақтанушының кезекті сақтандыру жарнасын төлемеуі;
- 3) Сақтанушының Шарт жасасу кезінде Сақтандырушыға хабарланған мән-жайлардағы елеулі өзгерістер туралы Сақтандырушыға хабарлау міндетін орындамауы, егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің артуына елеулі әсер етуі мүмкін болса, не Сақтанушы немесе сақтандырылған тұлға Шарт талаптарын өзгертуге немесе тәуекел деңгейінің артуына сәйкес қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуге қарсы болған жағдайда;
- 4) Қарыз шартының және/немесе Кепіл шартының тоқтатылуы;
- 5) Сақтанушының немесе Сақтандырушының талабы бойынша, сондай-ақ Тараптардың келісімі бойынша Шарттың бұзылуы.

18.3. Осы Ережелердің 18.2-тармағының 1) және 2) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша Шартты мерзімінен бұрын тоқтату тәртібі:

Көрсетілген жағдайларда Шарт оны тоқтатуға негіз болған мән-жай туындаған сәттен бастап тоқтатылған болып есептеледі, бұл ретте Шартты тоқтату туралы қосымша хабарлама талап етілмейді.

18.4. Осы Ережелердің 18.2-тармағының 3) тармақшасында көзделген негіздер бойынша Шартты мерзімінен бұрын тоқтату тәртібі:

Көрсетілген жағдайларда Шарт сақтандыру тәуекелінің деңгейін арттыратын мән-жайлар туындаған сәттен бастап тоқтатылған болып есептеледі.

Бұл ретте Сақтандырушы Сақтанушыны Шарттың тоқтатылғаны туралы келесі күндердің бірінен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде хабардар етуге міндетті:

- 1) Сақтандырушыға Сақтанушының тәуекел деңгейінің артқаны туралы хабарлау міндетін орындамағаны белгілі болған күннен бастап;
- 2) Сақтанушының Шартқа өзгерістер енгізуден немесе қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуден бас тартуы алынған күннен бастап;
- 3) Сақтандырушының Шартты өзгерту немесе қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеу туралы талабын қабылдау үшін Шартта белгіленген мерзім аяқталған күннен бастап.

18.5. Осы Ережелердің 18.2-тармағының 4) тармақшасында көзделген негіздер бойынша Шартты мерзімінен бұрын тоқтату тәртібі:

Бұл жағдайда Шарт Қарыз шартының және/немесе Кепіл шартының тоқтатылған сәтінен бастап тоқтатылған болып есептеледі.

Бұл ретте Сақтанушы Қарыз шартының және/немесе Кепіл шартының тоқтатылғаны туралы Сақтандырушыны тиісті шарт тоқтатылған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде хабардар етуге міндетті.

18.6. Осы Ережелердің 18.2-тармағының 5) тармақшасында көзделген негіздер бойынша Шартты мерзімінен бұрын тоқтату тәртібі:

Шарт Тараптар Шартты тоқтату туралы келісімге қол қойған күннен бастап немесе тиісті сот шешімі заңды күшіне енген күннен бастап тоқтатылған болып есептеледі (егер дау сот тәртібімен шешілген болса).

Бұл ретте Шартты бұзуға бастамашы болған Тарап екінші Тарапты Шартты болжамды бұзу күнінен кемінде 30 күнтізбелік күн бұрын хабардар етуге міндетті.

18.7. Осы Ережелердің 18.2-тармағының 1)–5) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша Шарт мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда:

Сақтандырушыға төленген сақтандыру сыйлықақысы немесе сақтандыру жарналары қайтарылмайды.

18.8. Сақтандыру шартында сақтандыру шартын тоқтатудың өзге тәртібі мен шарттары көзделуі мүмкін.

19. ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ

19.1. Шарттан туындайтын немесе оған байланысты кез келген даулар және/немесе келіспеушіліктер тараптар арасындағы келіссөздер арқылы шешіледі.

19.2. Тараптар арасында келісімге қол жеткізу мүмкін болмаған жағдайда, дау Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес шешіледі.